

College Aruba financieel toezicht

De minister van Financiën en Overheidsorganisatie

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800
Telefax (+297) 5822224

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Contactpersoon
Geert Jansen

Telefoonnummer
+5999 4619081

Datum
28 februari 2017

E-mail

info@cft.cw

Ons kenmerk
Cft 201700030

Uw kenmerk

Pagina
1/4

Bijlage

Onderwerp

Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2016 Aruba

Geachte heer Bermudez,

Op 13 februari jl. heeft het College Aruba financieel toezicht (CAft) de vierde uitvoeringsrapportage (UR) 2016 ontvangen. Conform artikel 17 lid 1 van de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft) ontvangt het CAft uiterlijk zes weken na afloop van ieder kwartaal de uitvoeringsrapportage. De vierde UR is derhalve tijdig ontvangen. Artikel 17 lid 1 LAft schrijft tevens voor dat er een kopie van de UR wordt gezonden aan de Staten. In voorliggende brief ontvangt u de reactie van het CAft op de vierde UR 2016. Conform afspraak zal het CAft een afschrift van deze brief naar de Staten van Aruba versturen zodra u bij het CAft aangeeft dat de regering de vierde UR aan de Staten van Aruba heeft aangeboden.

Oordeel

Op basis van de voorlopige cijfers per ultimo 2016 komt het berekende financieringstekort van de voorlopig vastgestelde collectieve sector uit op 2,0% BBP. Op basis van deze cijfers voldoet Aruba cijfermatig aan de maximale LAft-tekortnorm die eveneens 2,0% BBP bedraagt. Wel concludeert het CAft dat het voldoen aan de norm in belangrijke mate wordt gerealiseerd door incidentele meevallers die structurele tegenvallers dekken. Na ontvangst van de vastgestelde jaarrekening 2016 door het CAft zal nader worden gezien of voldaan is aan de tekortnorm. Indien uit de vastgestelde jaarrekening blijkt dat het tekort hoger zou liggen, dan dient dit volgens artikel 17 lid 6 LAft gecompenseerd te worden in de begroting 2017. Het CAft vraagt voorts aandacht voor de zwakke liquiditeitspositie die in de loop van 2016 verder is verslechterd.

De UR geeft goed inzicht in de begrotingsuitvoering over het dienstjaar 2016. Er is conform eerder advies van het CAft meer toelichting gegeven bij significante mee- en tegenvallers. Uit de cijfers van de vierde UR blijkt dat er vooral grote verschillen zitten tussen de begrote en gerealiseerde cijfers van veel belastingcategorieën. Zoals reeds aangegeven in de reactie op de

derde UR, is het CAft van mening dat dergelijke verschillen eerder in het jaar moeten worden geconstateerd en hier eerder over moet worden gerapporteerd. Bij forse meevallers en/of tegenvallers adviseert het CAft om deze bij een begrotingswijziging te betrekken.

Toelichting

Exploitatierkening

Uit de voorlopige cijfers blijkt dat de gerealiseerde middelen op de exploitatierkening uitkomen op AWG 1.233 miljoen. Dit is AWG 31 miljoen hoger dan de realisatie van 2015, maar de realisatie ligt wel AWG 26 miljoen lager dan in de gewijzigde begroting 2016 was opgenomen. Daartegenover staat dat de kostenrealisatie AWG 19 miljoen lager ligt dan begroot en uitkomt op AWG 1.344 miljoen. Daarmee komt het negatief exploitatieresultaat van AWG 111 miljoen iets hoger uit dan de begrote AWG 103 miljoen.

De winstbelasting inclusief Voldoening op Aangifte Systeem (VAS) is uitgekomen op AWG 238 miljoen, wat neerkomt op een meeropbrengst van AWG 39 miljoen ten opzichte van de begroting. Een andere significante meevaller betreft de ontvangst van achterstallige accijnzen op minerale oliën van Valero uit voorgaande jaren van AWG 21 miljoen. Deze incidentele baat was nog niet verwerkt in de begrotingswijziging 2016. Daar staat tegenover dat er tegenvallers zijn op diverse belastingcategorieën, met name bij de invoerrechten (AWG 29 miljoen), B.B.O. (AWG 18 miljoen), grondbelasting (AWG 17 miljoen) en loonbelasting (AWG 8 miljoen). Dat met name deze belastingcategorieën tekorten laten zien is in lijn met de verwachting van het CAft gedurende het tweede halfjaar van 2016. Het CAft adviseert om dergelijke meevallers en tegenvallers ook mee te nemen in begrotingswijzigingen.

Zoals ook in de reactie van het CAft op de vorige UR al werd geconstateerd, zijn met de begrotingswijziging 2016 de uitgaven hoger begroot, waardoor de voorgenomen uitgavenreductie (onderdeel van de saneringsmaatregelen) lager is geworden. Waar eerder een uitgavenreductie van AWG 31 miljoen was begroot, is dat met de begrotingswijziging verlaagd naar AWG 19 miljoen. Dat wil zeggen dat door opgehoogde begrotingsposten de eerdere bezuinigingsdoelstelling naar beneden is bijgesteld. Uiteindelijk is er eind 2016 sprake van een gerealiseerde uitgavenreductie van AWG 15 miljoen, ofwel 81% van de nieuwe doelstelling en slechts 50% van de oude doelstelling. Aruba heeft besloten om een van de voorgenomen maatregelen, namelijk de socialisatie en fiscalisering van bovenmatige uitkeringen en reparatietoeslag, vooralsnog niet uit te voeren. Hoewel in de begroting voor deze bezuinigingsmaatregel geen bedrag is opgenomen blijkt uit de UR dat er AWG 12 miljoen meer is uitgegeven op deze post.

Kapitaaldienst

Op de kapitaaldienst is volgens de voorlopige cijfers sprake van AWG 71 miljoen kapitaalontvangsten en AWG 61 miljoen kapitaaluitgaven in 2016. Dit resulteert in een overschot van AWG 10 miljoen, wat AWG 5 miljoen meer is dan begroot. De kapitaalontvangsten liggen lager dan begroot, met name vanwege het niet realiseren van de verkoop van het overheidsgebouw van de Douane. Deze verkoop was begroot op AWG 11 miljoen. De settlement sum van Citgo van AWG 27 miljoen en de lease-opbrengsten als gevolg van de heropening van de olieraffinaderij van AWG 3 miljoen zijn daarnaast als baten binnengekomen. De uitgaven vallen lager uit, wat onder andere wordt veroorzaakt door lagere

verstrekke studieleningen vanwege de gunstige koers van de euro en lagere investeringen dan begroot.

Financieringssaldo collectieve sector

Het voorlopig financieringstekort 2016 van Aruba komt uit op AWG 100,2 miljoen ofwel 2,1% BBP. De overige delen van de collectieve sector komen in de vierde UR uit op een positief resultaat van AWG 4,8 miljoen ofwel 0,1% BBP, waardoor de maximale tekortnorm van 2,0% BBP voor de gehele collectieve sector niet wordt overschreden. Een overzicht van de begroting na de begrotingswijziging en het voorlopige resultaat in de vierde UR van de gehele collectieve sector in 2016 is in onderstaande tabel te vinden.

Tabel: Overzicht resultaat collectieve sector BW 2016 en vierde UR 2016

Resultaat (in mln. AWG)	BW 2016	Vierde UR
Exploitatierkening	-103,2	-110,5
Kapitaaldienst	5,3	10,3
Subtotaal Land Aruba	-97,9	-100,2
AZV	-9,7	-5,5
SVb	5,0	5,0
ATA	7,4	5,8
UA	-	1,4
Serlimar	-1,1	-1,9
Subtotaal overige entiteiten	1,6	4,8
TOTAAL collectieve sector¹	-96,3	-95,4
Tekort (% BBP)	-2,0%	-2,0%

Het CAft constateert dat het voldoen aan de norm in belangrijke mate wordt gerealiseerd door incidentele meevallers die structurele tegenvallers bij met name de middelenrealisatie dekken. Dit betreft met name de incidentele bate van de settlement sum van Citgo (AWG 27 miljoen) en de achterstallige accijnsbetalingen van Valero (AWG 21 miljoen). De belastingopbrengsten, exclusief de accijnsbetaling van Valero, zijn in 2016 AWG 54,7 miljoen achtergebleven op de begroting. Zoals het CAft in eerdere adviezen heeft aangegeven, zal het een grote uitdaging worden om de nog hoger begrote belastingopbrengsten in 2017 te realiseren.

Financieringsbehoefte en liquiditeitspositie

Op grond van de oorspronkelijke begroting 2016 is er door de Staten een machtiging gegeven om een bedrag van AWG 312,2 miljoen te lenen. Gedurende het jaar is het BBP door de Centrale Bank van Aruba naar beneden bijgesteld. Aangezien de tekortnorm is uitgedrukt in een percentage van het BBP, betekende dit een lager maximaal toegestaan tekort van Aruba. In de eerste begrotingswijziging 2016 is dit verwerkt en is het financieringstekort met AWG 5,2 miljoen neerwaarts bijgesteld. Daardoor is ook de financieringsbehoefte gedaald. Aruba heeft op basis van de eerder door de Staten afgegeven machtiging niettemin het volledige bedrag geleend, waardoor de liquiditeitspositie is verbeterd. U geeft aan dat met de ontstane financiële ruimte het tekort van de AZV in 2015 van AWG 6,2 miljoen deels is betaald. Deze kosten dienen evenwel op de exploitatierkening te worden geboekt. Indien deze uitgave nog niet in de exploitatierkening is verwerkt, dient dit alsnog te gebeuren.

¹ Het totaal kan afwijken van de som der delen vanwege afrondingsverschillen.

Hoewel in 2016 en ook in 2015 meer geleend is dan de financieringsbehoefte van Aruba, is de liquiditeitspositie verslechterd van een positief saldo van AWG 18 miljoen eind 2014 naar een negatieve liquiditeitspositie van AWG 23 miljoen ultimo 2016. Vanwege de lage liquiditeitspositie is het onduidelijk op welke wijze de op de kapitaaldienst geboekte reserve van AWG 4,5 miljoen gefinancierd is. Na het vaststellen van de begrotingswijziging 2016 is er op de kapitaaldienst een aanvullende reserve van AWG 4,5 miljoen aangelegd voor herstelwerkzaamheden die nodig waren vanwege de door noodweer veroorzaakte schade eind 2016. Dit bedrag was niet opgenomen in de begroting. Deze middelen zouden afkomstig zijn uit een positieve liquiditeitspositie van het land, maar hier is eind 2016 geen sprake van. Bovendien is er sprake van een negatief eigen vermogen van circa AWG 2,6 miljard.

Financieel beheer

De uitvoeringsrapportage geeft een goed en uitgebreid overzicht van de voortgang op het gebied van het financieel beheer. Het is voor wat betreft het financieel beheer vermeldenswaardig dat sprake is van een volledige begrotingscyclus in een kalenderjaar. Hierdoor neemt de sturingswaarde van de begroting voor de diverse stakeholders zeker toe. Ook het inlopen op oude belastingvorderingen en het tijdig binnenkrijgen van huidige belastingbedragen, bijvoorbeeld middels de VAS, zorgen voor verbeterd inzicht in de daadwerkelijk te innen middelen. In de paragraaf over financieel beheer heeft voor de meeste indicatoren een verdere uitsplitsing en verdieping plaatsgevonden van de uit te voeren werkzaamheden. Een van de prioritaire zaken die gerealiseerd is betreft de implementatie van het "Rules" programma. Hierdoor kunnen de bevindingen van verrichte audits worden geregistreerd en de verbeteracties gemonitord. In het licht van de uitvoering van de thans op te stellen Roadmap naar een op termijn goedkeurende controleverklaring, zal dit een bruikbare tool zijn.

Het CAft vraagt, alhoewel in de rapportage is aangegeven dat er de nodige stappen zijn gezet ter versterking van zowel de Centrale Accountants Dienst (CAD) als de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA), uw doorlopende aandacht voor de kwalitatieve en kwantitatieve bezetting van deze organisaties ten behoeve van de verdere verbetering van het financieel beheer. In de geplande PEFA-inventarisatie voor 2017 zullen de thans gepresenteerde verbeteringen, naar verwachting, zichtbaar worden.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het CAft graag bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College Aruba financieel toezicht

prof. dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De Minister President van Aruba
De directeur van de Directie Financiën Aruba